

שקלים, מגילת אסתר

שקלים

אמר ריש לקיש גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שעתידי המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו (מגילה יג:). **באמרי אמת** (פרשת שקלים), הביא בשם ה"שפת אמת", שדייק מן הכתוב במגילת אסתר: **"ואת פרשת הכסף אשר אמר המן לשקול"**. נראה כי רק אמר לשקול, אבל למעשה לא שקל, וכן מבואר בגמ' (מגילה יד.) במשל דבעל התל ובעל החריק. וא"כ מדוע סיפר זאת מרדכי לאסתר? אלא נראה, כי רצונו הרע לשקול את הכסף, הוא גרם את הגזירה. ומידה טובה מרובה אפילו שיש רק רצון ונדיבות, שאין יכולים להוציאם לפועל, ג"כ יכולים להמשיך אחר הקב"ה בכל המעשים. ונראה כי בכל דברי השפת אמת, כי כמו שאצל המן, הרצון לשקול גרם את הגזירה, כן לענין השקלים של ישראל שקודמים לשקליו, אף שאין לנו עתה שקלים בפועל, ע"י הרצון לשקול, נוכל לגבור על הרצון של עמלק.

ספר "שיח הפרשה"

מחצית השקל: למה ציורתה תורה מחצית השקל ולא שקל משלם? לפי שהשקלים באים לכפר על עוון העגל, ולא היו ישראל בעוון זה אלא מחצית היום בלבד, משש שעות של יום הארבעים לעליית משה רבינו לשמים, ועד הערב, אמר הקב"ה: אותן שש שעות שהייתם עובדים לע"ז ומתפרנסים משלי, עליכם להחזיר לי פרנסתכם ואותן השעות לשם עבודתי, לכך אמרו חכמים: לפי שחטאו במחצית היום, לפיכך יתנו מחצית השקל.

ספר "ברכת חיים מועדים" בשם ירושלמי (שקלים פ"ב)

שקלים: שקלים בגימטריא 480 וגם 'פת' וגם תלמוד בגימטריא 480 רמז, אם זוכים ל'שקלים' סימן ל'פת', פרנסה, וגם לתלמוד תורה, אם יש קמח, יש תורה. בדרך אחר: 'פת', 'שקלים', 'תלמוד', כלומר האוכל פת שחרית יש לו כח לעבוד ולהרוויח 'שקלים', ויכול לעשות בהם צדקה וחסד ולקיים דברי תלמוד תורתך.

ספר "ברכת חיים מועדים"

חודש אדר

למה נקרא שמו אדר?

בעל ה"חידושי הרי"ם" כתב: כי הסיבה שנקרא חודש אדר כך, הוא על פי מה שכתבו חז"ל במדרש (שמו"ר לג. א) על הפסוק **"ויקחו לי תרומה"**, משל למלך שהיתה לו בת יחידה, בא אחד מן המלכים ונטלה וביקש לילך לארצו וליטול אותה לאשתו. אמר לו המלך, בתי שנתתי לך יחידה היא לי, לפרוש ממנה איני יכול, לומר לך אל

תטלה, איני יכול לפי שהיא אשתך. אלא עשה לי טובה, בכל מקום שאת הולך, עשה לי קיטון אחד שאדור אצלכם, שאיני יכול להניח את בתי. כך אמר הקב"ה לישראל, נתתי לכם את התורה. לפרוש הימנה איני יכול, לומר לכם אל תטלוה איני יכול, אלא בכל מקום שאתם הולכים עשו לי בית אחד שאדור בתוכו, שנאמר: **"ועשו לי מקדש"**. ומכאן שהמקור לשם חודש "אדר", הוא מלשון דירה, שאדור ביניכם.

וכתב בספר **"מאור עינים"**, כי שם "אדר" נוטריקון א' דר, דהיינו אלופו של עולם דר כביכול בעולם בחודש אדר יותר מכל השנה.

ספר "הגדתי היום"

מגילת אסתר

למה זכה אחשוורוש לכל הכבוד?

וַיְהִי בַיָּמִי אֲחַשְׁוֶרֶשׁ הוּא אֲחַשְׁוֶרֶשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוֹ וְעַד פּוֹשׁ שֶׁבַע וָעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה (מגילת אסתר א. א)

אמרו חז"ל (מגילה יא.): שלושה מלכו בכיפה (פירש רש"י מלכו תחת כל כיפת הרקיע), ואלו הן? אחאב, אחשוורוש, ונבוכדנצר. הקשה בספר **"בן יהוידע"** מה באו חכמינו ז"ל ללמדנו בזה, מה איפכת לנו מה שהיה? אלא ביאר ביאור נפלא, באו חכמינו ללמד כאן לימוד עצום, כמה גדולה הזכות לנדבק בצדיקים. דהנה אמרו במדרש: לא זכה אחשוורוש לכל הכבוד, אלא בשביל שהיה עתיד להדבק באסתר! וזה לשון הילקוט שמעוני: אמר רבי יהודה בן פזי משום אביו, שאמר משום רבי שמואל בר נחמני: מה ראה לשלוט על שבע ועשרים ומאה מדינה? אלא אמר הקב"ה עתיד הוא שיטול את אסתר לאשה מבנות בניה של שרה שחיתה שבע ועשרים ומאה שנה, תבוא ותמלוך על שבע עשרים ומאה מדינה ע"כ. נמצא שמלך אחשוורוש על כל העולם כולו בשביל אסתר המלכה.

ללמדנו: ומה ערל זה, בשביל שדבק בצדקת זכה לכך, צדיקים עצמן על אחת כמה וכמה שיזכו לעתיד לבוא לשם ולתהילה ולתפארת. הרי לנו לימוד נפלא ועצום בגודל שכר המצוות. אחשוורוש בנושאו את אסתר ודאי לא התכוון לשם שמים, להדבק בצדקת ח"ו, אלא לשם מלוי התאוה, שחיפש אשה יפה, עם כל זה, כיון שעתיד להדבק באותה הצדקת זכה למלוך תחת כל כיפת השמים, על כל העולם כולו! מה א"כ ישלם הקב"ה למי שדבק בצדיקים לשם שמים! ומה ישלם הקב"ה לצדיקים עצמם!

ספר "אוצרות התורה, פורים"

וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ כְּדָת אֵין אִנֶּס פִּי כֵן יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל רַב בֵּיתוֹ
לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ וְאִישׁ (ח.א.)

כרצון איש ואיש, אמר רבא: לעשות כרצון מרדכי והמן (מכילה יב. א). מביא ה"דבש השדה": ידוע כי כל מקום שנאמר במגילת אסתר 'מלך' סתם, הוא מלך מלכי המלכים הקב"ה, לפי זה מבואר הכתוב שלפנינו עם דרשות הגמרא: "כי כן יסד המלך", מלך מלכי המלכים, ראשית הבריאה היתה באופן שהבחירה תהא ביד כל אדם, אמר רבא: לעשות כרצון מרדכי והמן, כי הבחירה ביד האדם שיהא צדיק כמרדכי, או חס ושלום להיפך, שיהא רשע כהמן, כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה (גי' טו): הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים.

ספר "ומתוך האור, מגילת אסתר"

וּמֶרְדֵּכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה (ג.ב.)

בהנהגת הפרט והכלל ישנן שתי דרכים: א' היא הנהגה בקל ונועם, והשנייה היא בתקיפה וחזקה בלי וויתורים ופשרות, והנה שאול המלך בהנהגתו כאשר חמל על אגג גרם שיצא ממנו המן, ועל זה הוכיחו שמואל הנביא ואמר לו בשם ה': נחמתי כי המלכתי את שאול למלך, ומרדכי שיצא מחלציו, העיד עליו הכתוב, כי למרות כל הפגעים והתלאות לא יכרע ולא ישתחוה, היה אמיץ לב בגבורים ולא חת ולא זע משנאת המן, ונעשה נס על ידו ותלו את המן ואת בניו על העץ, אותו המן שנולד מרחמנותו של זקנו שאול, ללמדך שצריך האדם להיות חזק כחומה וכעמוד ברזל, ואם חומה היא נבנה עליו טירת כסף, ואף אם לכאורה נראה שיותר טוב לוותר על איזה ענינים פרטיים בשביל העיקר, אבל אמת היא, שהנס בא תמיד ע"י הנהגת החזק והתקיף בדעתו, שלא לוותר אף כחוט השערה במקום שנוגע לכבוד שמים ולכבוד כלל ישראל.

ספר "ברכת חיים מועדים"

בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם עָשָׂרָה לְמֶלֶךְ אַחַשְׁוֶרֶשׁ הָפִיל פּוּר הָאֵל
הַגּוּרָל (ז.ג.)

יש להקשות: לכאורה אין לנו שום צורך לדעת באיזו שנה למלכות אחשורוש הפיל המן את הגורל. אבל כשנעיין בדבר נמצא, שהמן זמם להשמיד להרוג ולאבד את היהודים, ככלות חמש שנים לנישואין. וחמש שנים הוא פרק הזמן הנחוץ לאדם להסתגל הסתגלות מושלמת לכל דבר.

ולכן אמרו (חולין כד.): שכל תלמיד שאינו רואה סימן ברכה בלימודו חמש שנים, שוב אינו רואה. ולפיכך אמרו (אבות פ"ה מ"א): בן חמש למקרא, בן עשר למשנה, בן חמש עשרה לתלמוד. חמש שנות הסתגלות בכל שלב. והוא הדין בחיי הנישואין. ומכיון שאסתר באה לפני אחשורוש בלא שנקראה, ואלמלא נשאה חן בעיניו והושיט לה השרביט היה דינה ליהרג, עכבה

ההשגחה העליונה את המן עד שהושרש הנישואין במלואת לו חמש שנים.

ספר "והגדת, מגילת אסתר" רבי יעקב גלינסקי זצ"ל

הלכה: קריאת פרשת שקלים

בשבת שלפני ראש חודש אדר הסמוך לניסן, מוציאים שני ספרי תורה וקוראים בשני פרשת שקלים (בראש סדר כי תשא), מפני שבזמן בית המקדש היו משמיעים על השקלים באחד באדר, על ידי הכרזת בתי הדין בכל ערי ישראל, שכל אחד מישראל חייב לשקול מחצית השקל בשקל הקודש, ולהביאם לבית המקדש, כדי שיקריבו ממעות מחצית השקל אלו החל מיום ר"ח ניסן והלאה, להקריב הקרבנות מתרומה חדשה.

ספר "חזון עובדיה פורים" רב עובדיה יוסף זצ"ל

פתגם: עדיף לאבד רגע בחיים מלאבד את החיים ברגע פתגם חסידי

חקירה: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, לאחר ברכה שאינה צריכה:

תיקון לברכה לבטלה שעל ידי זה כבר אינה לבטלה, או תשובה על העבירה אך א"א לתקנה (מנחת אשר שמות ל- ב: מחלוקת טור ושולחן ערוך)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: בין הקפה להקפה: עני מרוד סח לחבירו את מצוקת נפשו ואמר: מי יתן והיה קל להשיג "הקפה" בחנות המכולת, כפי שקל להשיג "הקפה" בבית הכנסת בשמחת תורה. שוטה! חייך חברו, אינו דומה הקפה זו להקפה זו. בבית הכנסת הגבאים סומכים ובטוחים בך, שתחזיר להם את ספר תורה לאחר ההקפה, מה שאין כן החנווני, הוא אינו בטוח כלל ועיקר שתחזיר לו את חובך אחרי ההקפה....!

ספר חד וחלק

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, ברתה מסעודה בת לאה, חיים מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איוז, סשא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ורס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמות: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. שמחה בת קמיר, אמיל חיים בן עזו עזיזה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr